

פ. ש. בודנהיימר ז"ל

לארגן את מחקריה בשטה זה. בשנים 1938–1941 ששה בתורכיה, כדי לארגן את המחקר האנטומולוגי בארץ זו, ובשנת 1943 הוזמן לעיראק על מנת לנחל את המחקר בכיווניות אקוולוגית ובהדרת הארץ המרוקני.

בודנהיימר הירבה בנסיעות, וביקר בין היתר בארץ-הברית, יפן, הוואי, ציילון, ואח"כ גם באנגלנד, אפריקה הדרומית, אוסטרליה, ועוד. בכל מקום אליו בא רכש לו יידים מבין אנשי המיקצוע, ותחה על עבותם ועל טיב ארצתיהם. לאחר מכן ריכז ידיע זה בעבודותיו.

בקונגרסים הבינלאומיים לאנטומולוגיה, זואולוגיה וחקר ההיסטוריה של המדע חפס בודנהיימר מקום ניכבך, והוא מראשי הדורבים. הרבה אגודות ומוסדות מחקר, בארץות שונות, מינוו כחבר כבוד.

בתו בירושלים היה בית ועד לחכמים. ביחוד אהב לארה אנשי-מדע מחו"ל-ארץ, שמצאו ביבו אויריה ביתית ומתאימה לרווחם. לאוירה זו תרמה רכובת בתוכנה ובנוסף הליכותיה רעייתו רחל לבית אוטישקין, תיבדל לחיים.

רב אשכבות היה האיש, ומהיר בפועל. יה זיכרו ברוך. י. ריבנאי

עם מוותו של פרופ' ד"ר ש.פ. בודנהיימר, ביום ב' תשרי תש"נ, בלונדון, נסתלקה אישיות דגלת מהזירה האנטומולוגית הארץ-ישראלית.

בשנת 1922 נקרא בודנהיימר לייסד מחלקה לאנטומולוגיה בחנה נסיעות שזה אף נסדה, ולעומוד בראשה. הוא היה אז צעיר לימים וחסיד-נסיך בהנהגת מוסד, אבל הכיא עמו ידע מקצועי, כישרון, תפיסה מהירה, והעיקר – חריצות ודינמיקה מעלה מן הרגיל. תוכנות אלו מילאו את החסר, ובמשך זמן קצר הבליט בודנהיימר את מחלקו כאחת הפלות ביוטר בחנה.

בשנת 1927 נקרא בודנהיימר לאוניברסיטה, על מנת לעמוד בראש המחלקה לזואולוגיה ואנטומולוגיה. במשירה זו שימש עד שפרש ב-1952. בד' בבד עם כהונתו באוניברסיטה המשיך להן עד שנת 1947. כאחראי על המחלקה לאנטומולוגיה בחנה לחקר החקלאות.

בתקופת עבודתו בחנה לנסיעות התמסר לחקר החקרים המוקיים, מנקודת השקפה טקסונומית, ביולוגית, ואקוולוגית. הוא המשיך בזאת גם בעברו לירושלים, ופירסם עבודות נוספת נסיפות על הבiology של מזקי החקלאות והיעור. בתקופה זו הוא אסף את החומר למונוגרפיות החקלאיות המפרסמות שלו, אשר בוצחן קנה לעצמו שם בארץ ומחוץ לה.

את הגנויות העיקריות של עבודתו היה מזקית ועוניו היה מציאות פיתרון לבעיות התנודות באוכלוסיות בעלי-חיים, תפוצתן, צפיפותן, וכן חקר השפעת הגומלין של הגורמים השונים בעיות אלו. גולת הכוחות בעבודתו המיקצועית-הספרותית היה כינוס, לאסנניה אחת, של ידיע מפורז על נושא מסוים: עוד בראשית פעולתו נטל על עצמו עבודת-ענק – איסוף כל הידע האנטומולוגי מיימי קדם ועד ליננאוס (Linnaeus). הוא סיים עבודה זו בהצלחה, והדבר היקנה לו מקום חשוב בחקר תולדות המדע. בכו זה המשיך גם בשנותיו האחרונות, ולכובתו נוקפת שורה של עבודות על ההיסטוריה של המדע הבiology. ב-1957 עמד גם בראש האגודה לחקר ההיסטוריה של המדע, שהתקנסה באותה שנה בירושלים.

מידנות זרות הערכו את הישגיו של בודנהיימר בשטה מחקר האנטומולוגי החקלאי, ושתיים משכנותו הזרמו